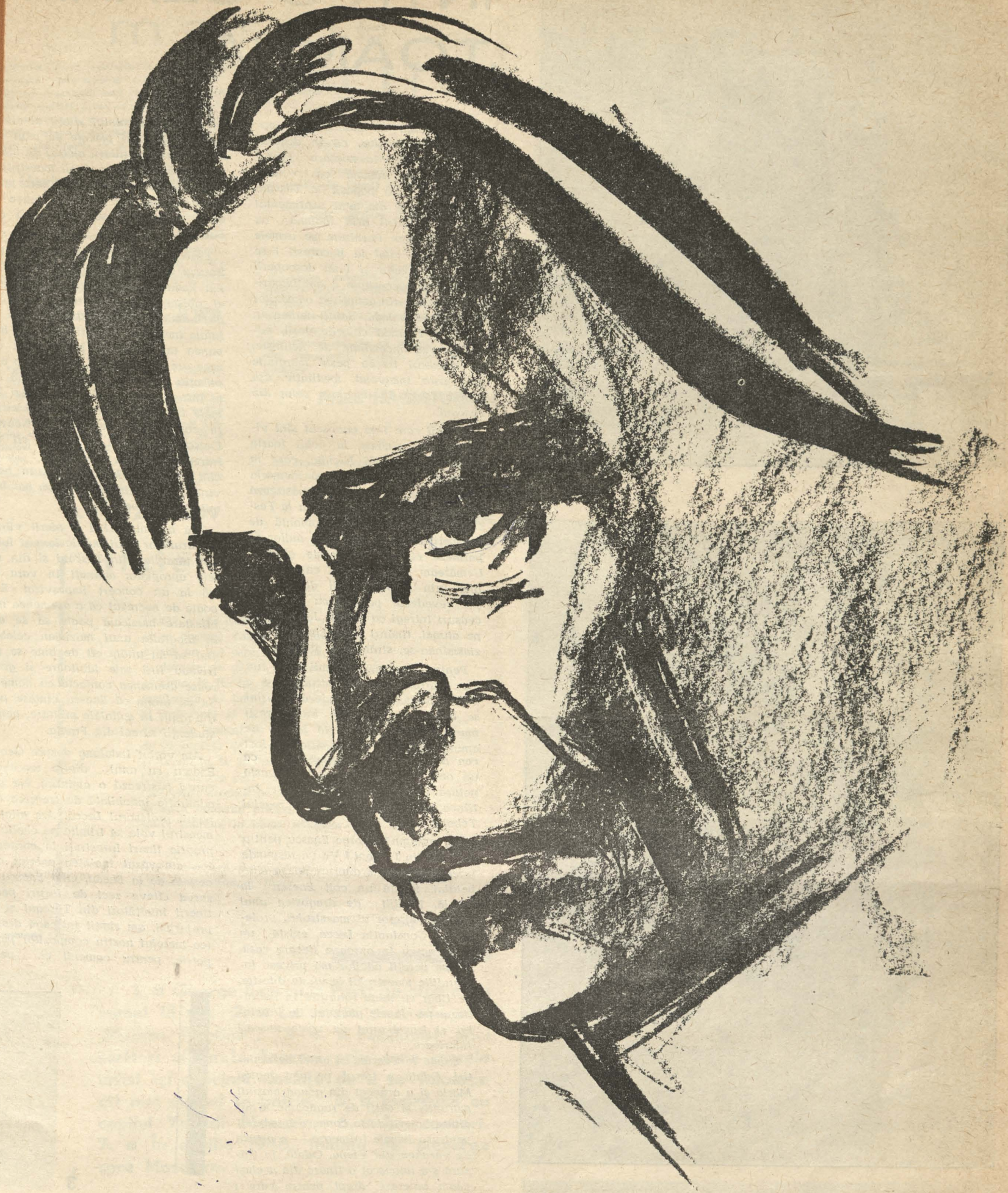

Eugen Pricope

POPASURI ENESCIENE

■ Mărturii

— E drept c-ați concertat în Dorohoi la 5 ani și ați întrerupt pe d-na A. care nu vă acompania bine la piano? — Da, dar nu era concert, ci o audiență muzicală. Primul concert l-am dat la Slănic într-o vară, la vârsta de 8 ani („Opinia”-Iași, 13 aprilie 1927).

Era către sfârșitul lui iulie sau începutul lui august 1889. Venit „la băi” cu părinții săi, de prin ținuturile de nord, băiețelul moldovean cu privirea blândă și senină, cu ochii limpezi, mari, deschiși asupra a tot ce i arăta lumea, apărea pentru prima oară în public dându-și concursul la un concert de binefacere.

Profesorul, compozitorul și violonistul ieșean Eduard Caudella îl ascultase mai înainte; îl sfătuisse pe tatăl-său, Costache Enescu, să-și trimită „copilul — minune” să învețe în străinătate. George Enescu și-a „început” deci cariera violonistică înainte de a lua lecții la vreo academie vestită, după cum își „începuse” și cariera compozistică ticluind, la vârsta de 5 ani o... lucrare „Țara românească operă pentru vioară și pian”.

În 1889, când este primit la Conservatorul din Viena, ca un element excepțional dotat și 1890, când delectează din nou publicul de la Slănic-Moldova, se spunea și se scria că se iscase „un Mozart român”, un geniu precoce multilateral înzestrat. Enescu avea să devină „cinci într-unul”: compozitor, dirijor, violonist, pianist și profesor — după cum însuși se considera.

Era solicitat pretutindeni. Mijloacele de transport ale primei jumătăți a veacului XX — avioanele, trenurile de mare viteză, transatlanticele moderne — scurtaseră mult distanțele. Cu toate acestea, cine cercetează itinerariul artistic enescian rămâne uimit de extraordinara lui cuprindere.

Aclamat la Paris, Londra, Berlin, Moscova, în

centrele muzicale din Statele Unite ale Americii, în zeci de alte capitale și orașe, „Mozartul român” unanim recunoscut ca un ilustru violonist și, în același timp, genialul rapsod al vieții și plăurilor noastre — care și-a înmădiat sunetele din cîntecul omului din popor, din optimismul sufletului său bogat și armonios, din zvonul iscușitorilor lăutari, — purta mereu în inimă icoana țării.

Harta peregrinărilor enesciene prin lume ar arăta ca cea mai complicată partitură polifonică cu o desfășurare de linii, reluări integrale sau fragmentare, suprapuneri ce își găsesc o recurență constantă al cărei sens Enescu îl dezvăluia astfel: „Nu pot sta nicăieri, prin străini, mai mult de două luni; pașii mei pornesc singuri înapoi spre țara mea de care mi-e dor, mi-e dor”.

„Trebuie să lucrăm ca să răspundim și să dezvoltăm cit mai mult muzica în toate păturile populației” — iată un precept — imperativ în numele căruia artistul cetățean, înflăcărat patriot, cînta cu aceeași dragoste și conștiință artistică la Ateneul din București și la Caracal, într-o capitală de județ de la noi ca și la Marsilia.

Să desprindem acum, din belșugul de date *) și locuri ce ilustrează plinul vieții și activității interpretative și compozistice a neîntrecutului muzician român, popasurile sale pe meleagurile bacăuane.

După primele două apariții la Slănic, pe care le-am semnalat, orașul Bacău se înscrie — 4/17 februarie 1915 — printre localitățile vizitate de artistul de solidă formare, absolvent strălucit al Conservatorului din Viena și Paris, apreciat de cele mai competente cercuri ca un muzician cu totul deosebit. Este vorba de un șir de concerte date de Enescu prin țară (în lunile ianuarie—martie), pentru stringerea de

*) A se vedea „George Enescu” — Editura muzicală a Uniunii compozitorilor din R.P.R., 1964.

fonduri necesare dotării sălii Ateneului Român din Capitală, cu o orgă de concert.

În primăvara lui 1915 Enescu a donat suma de 30.000 lei în acest scop.

La sfârșitul anului (noiembrie—decembrie) primește din nou să cînte prin țară: la Tg. Jiu, Craiova, Tirgoviște, Turnu Măgurele, Ploiești, Rîmnicu Sărat, Brăila, Galați, Rîmnicu Vilcea, Focșani, Tecuci, Iași și Bacău (4/17 decembrie).

În 1917, după refugiul la Iași, apare deseori prin localitățile moldovene cîntînd uneori zilnic pentru ostași, în spatele liniei de foc, mai ales prin spitale. În septembrie se produce în Bacău, realizînd suma de 5.000 lei pe care o depune pentru Crucea Roșie. În toamna anului următor a concertat și la Roman.

După război Enescu activează intens atît în străinătate (Franța, Belgia, Elveția) cit și în țară. Astfel, venind de la Paris, în drum spre București concertează la Craiova, Rîmnicu Vilcea și Pitești. În aprilie—iunie se deplasează la Brăila, Galați și, după cîteva concerte cu Filarmonica din București, cîntă într-o serie de orașe între care din nou Bacău (18 mai) și Piatra Neamț (9 iunie).

1923 înscrie un mare turneu prin țară, în vreo 20 de localități — mai ales din Moldova — printre care Roman (8 mai) și Piatra Neamț (14 mai) pentru ca spre sfârșitul anului să pornească să cînte prin Transilvania, Banat, Oltenia și Dobrogea.

În ianuarie—martie 1927 se dăruiește unui lung turneu în țară, care a însumat zeci de concerte. La Bacău, Enescu a apărut în 2 martie, a doua zi la Piatra Neamț, iar în 4 martie la Roman.

În 1936 ilustrul violonist găsește din nou timp și concertează într-un alt șir de orașe din țară — în vreo 20 de localități. Bacăuanii l-au putut audia la 10 noiembrie, iar iubitorii de muzică din Piatra

continuare în paginile 6-7

INTR-O SEARA TOAMNA

Am credea că toamna este anotimpul măturisurilor, că în decorul vast al materiei în mișcare glasurile oamenilor răsună cu o altă limpezime. Am poposit la Tescani într-o seară și am avut sentimentul acut al întâlnirii prin toamnă cu George Enescu. Pornisem pe urmele lui în zilele când la București i se oficia Festivalul și l-am descoperit aici, într-o succesiune a anotimpurilor, coborînd din amintirea oamenilor cu pași de baladă. Satul fierbea în valea sa rotundă culorile verii, pădurile erau incendiate de neliște, iar maestrul trecea peste marginile serii, ușor încovoiat, meditativ, așa cum a rămas în imaginea celor din Tescani.

Bătrînii care l-au cunoscut sînt vi-guroși. Mă gîndesc la ochii foarte tineri ai Angelicăi Nichita, care la șaptezeci de ani își joacă memoria cu voluptate aproape. Ea păstrează crîmpele din zilele lui Enescu la Tescani, într-o asemenea ambianță de prospețime, că le este greu anilor să patineze cît de cît aceste gînduri. Urmăream vocea femeii, curgerea ei lină prin culorile serii de toamnă și-l revedeam pe Enescu discutînd ceasuri întregi cu Mihail Jora ori cu, pe atunci, tînărul Dinu Lipatti, entuziasmiindu-se, strălucind, gîndind.

Pentru Enescu, Tescanii erau un loc aparte, poate o intruchipare a liniștii nespuse care vindecă. Artistul se descoperea pe sine între acești munți domoli, care cîntă la ore de amurg. „Oedip”, opera care i-a fost cea mai dragă, a început-o aici, ca un omagiu aș crede pentru această natură cu frumusețea căreia se înălțea profunzimea suferință a regelui Tebei.

Ce înseamnă George Enescu pentru oamenii din Tescani? Vă va răspunde orice copil care a deprins lumea alfabetului. Există un colț Enescu la școală, îngrijit de dragostea unui vechi admirator al maestrului, profesorul Constantin Lecca, există un colț Enescu în aproape fiecare casă. De pe pereții odăilor mă privesc fotografiile maestrului la vîrste diferite, fie tînăr cu mina rotunjită în imbrățișare pe clapele pianului, fie frîmîntat și transfigurat de vaste mișcări interioare.

Există la Tescani și altfel de amintiri. Odată a trecut pe aici regina Maria și a aruncat din goana mașinii mărunchi și cărți de rugăciune. Unul dintre boierii de la conac a înnebunit pentru o femeie frumoasă — o artistă de varietet din Viena. Odată, în trăsura s-a împușcat o tînără din același neam boieresc, drept pentru care i

s-a refuzat „pămîntul sîntîit al cîmîtirului”. Amintiri plecate de mult să doarmă somnul uitării alături de mor-mintele Rosetteștilor. Pașii maestrului trec însă cu siguranță și putere prin inima acestui sat pe care-l iubea și unde venea „să se odihnească de Europa”.

Tescănenii nu-și amintesc totuși ca Enescu să se fi odihnit vreodată. Cu Pia Radu am vorbit sub nucul unde el obișnuia să-și petreacă uneori după-amiezile. Uneori, pentru că și în lunile închinăte refacerii fizice își impunea un regim de lucru sever de zece ore. Am auzit și am notat o explicație a muzicii enesciene, dată de el însuși unei fete de țară, astăzi femeie în vîrstă, ai cărei nepoți cîntă în corul școlii melodii de George Enescu. Explicația valorează cît un întreg curs de muzicologie: „Cum cînt eu, Marie? Eu cînt cum bate vîntul, cum bate ploaia, cum bat inimile oamenilor”.

Așa a cîntat cînd a oferit vibrația strunelor unui public larg și iubitor, fărâșilor din Tescani și din satele apropiate, adunați în vara lui '46 la un concert improvizat. Este poate de necrezut că o asemenea manifestare muzicală poate să se ale în biografia unui muzician celebru. Dar să nu uităm cît de bine se potriveau firii sale iubitoare și generoase asemenea contacte cu oamenii. Să nu uităm că Enescu cîntase pentru răniți în spitalele militare, pentru studenții săraci din Franța.

Am vorbit îndelung despre George Enescu cu unul dintre tescănenii care-i păstrează o amintire vie și o admirație innoabilă de trecerea timpului, profesorul Lecca. Am aflat că maestrul voia să trimită pe cheltuială proprie tineri înzestrați la conservator, am văzut înaintea ochilor concertele de la Bacău, cînd Enescu rezerva cîteva zeci de locuri pentru tinerii învățători din Tescani și împrejurimi, am simțit întreagă dragostea marelui nostru compozitor pentru patrie, pentru oamenii ei, pentru

Enescu despre el însuși

■ Omenirea trebuie să învețe să fie fericită; artistul dezvăluie omenirii calea spre armonie, care e fericire și pace.

■ N-am căderea de a declara că „Oedip” este cea mai desăvîrșită dintre lucrările mele. Ceea ce pot afirma cu certitudine este că, dintre toate, îmi este cea mai dragă.

■ În lumea muzicii eu sînt cîntec într-unul: compozitor, dirijor, violonist, pianist și profesor. Cel mai mult prețuiesc darul de a compune muzica și nici un muritor nu poate poseda o fericire mai mare.

■ Muzica este un gral în care se ogîndesc, în chip neîndoielnic însușirile tipice ale omului, ale popoarelor... Muzica revărsindu-se în adîncurile sufletului pătrunde în cele mai tăcute taine ale simțirii.

■ Muzica trebuie să pornească de la inimă și să se adreseze inimii... să nu uităm că scopul artei este către mai bine.

locurile unde se vindeca după furtunile geniale sale contopiri cu muzica.

Rînd pe rînd vin amintirile celor care l-au cunoscut, vin ca un dans al frunzelor, toamna, cînd stîrnite de vînt aceste frunze clădesc pe pămîntul primitor tăceri multicolore. Vreau să mulțumesc aici lui Tudor Megheșan și Piei Radu, profesorului de muzică Constantin Lecca și lui Istvan Ioje pentru lecția de patriotism pe care o dau zilnic celor tineri vorbindu-le despre Enescu, pentru dragostea lor vreau să le mulțumesc.

„Cîntau la Tescani amintirile într-o seară, cînd aparatele de radio ale țării erau îndreptate spre sala Palatului și astfel l-am întîlnit pe George Enescu, mulți ani după dispariția sa fizică, urcînd ca un abur de toamnă din inimile oamenilor și trecînd ușor dincolo de cei o sută de ploi, mai înalt ca ei, iubindu-i pentru că sînt ai țării.

Reporter

*Caragutoral lui
Dumăzeu spre a
într-o zi, foarte
aproape de vom întoarce
în țară. De
altfel prin Copii*

Neamț în 12 noiembrie. Cu acel prilej, în ziarul „Bacău” (nr. 789 din 16 noiembrie) a apărut un interviu cu titlul: „Zece minute cu George Enescu”.

În ultimul trimestru al anului următor, după concertele din America (solist și dirijor) și Franța, Enescu revine în țară. Cîntă la Craiova, Lugoj, Timișoara, Arad, Oradea, Sibiu, Brașov, Galați, Brăila, Constanța, Cluj, Tg. Mureș, Iași, Botoșani, Ploiești, T. Severin, Sighișoara, Cîmpulung, Tirgoviște, Bacău, Roman etc.

A fost ultimul său concert public pe meleagurile pe care se va reîntoarce, după cel de-al doilea război mondial, în vara anului 1946, dar nu pentru a cînta, ci pentru a căuta liniștea creatoare la Tescani. Astfel, la 8 iulie 1946, înainte de a se imbarca pentru concertele pe care avea să le dea peste ocean, compune melodia „Liniște”, pentru trei voci, pe versuri de Al. T. Stamatiad, care a rămas nepublicată pînă la 20 iunie 1957, cînd a fost tipărită.

Se poate spune, așadar, că regiunea Bacău apare des pe traiectoriile vieții enesciene, care a strălucit atît de plin în cele mai mari centre muzicale europene și americane ale timpului său, dar și în tîrgurile umile unde... nu se întîmpla nimic.

În picla serilor și zădărniciilor zilelor orașului, în care suspinau valsuri provinciale de fanfară, iar sunetele clavierelor erau innecate de abjectul refren... „La Bacău, la Bacău, într-o mahala”, arcușul enescian aducea capodoperele lui Bach, Mozart, Beethoven...

Alături de ele Enescu inscria nu rareori în programe și lucrările compatrioților săi, compozitorii care trudeau — în condițiile indiferențismului și cosmopolitismului oficialităților — pentru afirmarea muzicii cu caracter național, izvorită din simfămintele și realitățile românești. Alături diversele piese răsleț ale compozitorilor noștri, pe care se simțea întotdeauna dator să-i propage, să-i incurajeze, ori lucrările maestrului, alcătuiau adevăra-

te recitaluri în supliment, ce ridicau tînăra cultură muzicală românească la nivelul aprecierilor cuvenite valorilor patrimoniului clasic universal.

Drumul vieții și operele ilustrului nostru compatriot ne arată că din cînd în cînd, pentru a se putea dăruî integral scrisului muzical, Enescu se refugia la Tescani, odihnindu-se de muncă prin... muncă. Astfel, în vara lui 1921 lucrează aci cu pasiune la partitura care trebuia să devină opera vieții sale — „Oedip”. În august 1922 isprăvește actul II în versiunea pianistică. În vara anului 1929, din nou în localitatea de pe malul Tazlăului, muzicianul se apleca asupra poemului „Vox Maris” care avea să fie prezentat în primă audiere mondială la București, în cadrul celui de-al treilea Festival Internațional George Enescu. De asemenea, la Tescani termină, la 27 aprilie 1931, orchestrarea actului IV al opere „Oedip”. De aceeași localitate se leagă și munca asupra partiturii Simfoniei a IV-a (august 1933), rămasă neterminată, după cum atestă manuscrisul aflat la muzeul „George Enescu” din București.

În casa de pe Calea Victoriei trebuia să-și afle locul și un frumos scrin încrustat cu sîdel, piesă de muzeu care în răvășeala războiului ajunsese de la Tescani în bătrînul Ateneu din Bacău, gazdă a filarmonicii din localitate, pînă cînd a fost distrus de un incendiu, acum cîțiva ani.

Căutînd să allu enigma acestui scrin am dat de un om care avea să-mi relateze multe aspecte inedite, impresii bogate, din firava viață muzicală românească din trecut și, în general cultural-artistică. Era doctorul Fulgeanu, inimos iubitor de muzică, inteligent și spiritual prieten al Filarmonicii din Bacău, care s-a stîns din viață anul acesta la o vîrstă foarte înaintată.

Uscățiv și înalt, cu fața brăzdată, ochi pătrunzători și vioi, cu o barbă ale cărei mișcări exprimau, paradoxal, o tinerete demnă de admirat, doctorul

Fulgeanu recunoscuse scrinul, ca unul care luase parte cîteodată la acele reuniuni artistice și culturale de la Tescani ce depășeau cadrul familiar, întîm devenind un fel de academie, după cum ne-a confirmat de curînd și maestrul Mihail Jora.

Povestea bătrînului doctor:

„La Bacău, Enescu venea din cînd în cînd și pot să spun că era frumos primit de iubitorii de muzică. Trăgea de multe ori la un dentist anunțat totdeauna telefonic de sosirea maestrului și care era în stare să lase... „cu gura căscată” orice pacient — chiar și pe primar ori prefect — în timp ce nevastă-sa se răstia ca o crîsmăreasă cu un invariabil „Ce dacă-i Enescu! Ce dacă-i Enescu!”.

Sală unde să se poată asculta muzică nu prea era. În sala în care se cînta, balconul, prelungit ca să încapă mai multă lume, scriștia îngrozitor. La fel podelele și scaunele de jos, scena, în care se intra direct din cabine.

Trebuia deci să cerem uneori sala prefecturii. Aici mai venea și protipendada care prefera obișnuitele baluri, cite un spectacol amuzant de teatru și... cam atîta. După concert erau mulți care nici măcar nu șiau ce-au ascultat”.

Lăsase Enescu în Bacău amintiri stăruitoare și cîteva urme: dăduse un autograf sindicatului funcționarilor publici, semnase pe o foie de portative cu „Troica” de Ceikovski, se fotografiase chiar, împreună cu soția, cu cîteva oficialități orășenești care, desigur, țineau foarte mult să apară în compania maestrului aplaudat la București și Paris...

Și îmi mai amintesc că spunea doctorul Fulgeanu: „Oficialitățile de atunci, știu, nu au făcut mai nimic pentru muzică și pentru Enescu. Pe la noi, marele violonist și compozitor se simțea mai bine la Tescani, departe de oraș”.

Sînt încă multe de relatat în legătură cu viața artistică și culturală din localitatea de pe malul Tazlăului.

Enescu despre el însuși

„Încerc pe estradă tăcere: nicidecum certitudinea de a fi perfect — departe de asta — ci bucuria de a vorbi un limbaj uman și frățesc.

Eu care eram atât de sensibil la tot ce-mi oferea universul ca lucruri neprevăzute, puternice, colorate, nu mai am decît o singură dorință pe lume: să tîlmăcesc pînă la ultima clipă ceea ce freacă în mine, să storc pînă la ultima picătură sucul rodului sălbatic pe care anii l-au cînt. Alina vreme cît mai exist vreau să cînt.

Ce fericiți sinteți voi tinerii că veți putea să înfăptuiți ceea ce noi n-am ajuns să înfăptuim!

Ceea ce e important în artă este să vibrezi tu însuși și să-i faci și pe alții să vibreze.

Oricît de departe privesc înapoi în amintirile mele de copil, îmi revin muzica. Și asta fiindcă la mine, n-au existat niciodată hotare între viața mea și arta mea.

Despre marele artist

„Sîntem foarte mulțumiți că participăm la Festivalul Internațional „George Enescu”. Inițiativa organizării unui concurs care poartă numele marelui artist este foarte bună. Ea face onoare țării dvs. care a cîntat în mod deosebit memoria lui Enescu, alături prin organizarea concursului cît și prin acordarea numelui său primei orchestre simfonice a țării”.

Herbert von KARAJAN

„Moartea lui George Enescu, ca și moartea lui Oedip, nu a fost un sfîrșit în întineric, ci în lumină. Ca și Oedip al său, el și-a cucerit demnitatea și locul, marea sa loc, în galeria oamenilor adevărați”.

Acad. Mihail JORA

„Figura nobilă a marelui dvs. compatriot — personal îl consider drept unul dintre cei mai remarcabili cavaleri ai artei muzicale — reprezintă un exemplu inspirator pentru tinerii din lumea întreagă. Concursul și Festivalul ce-l poartă numele are darul de a contribui nu numai la răspîndirea minunatei sale creații, ci și la statismul unei strînse legături între muzicienii din toate țările și de toate vîrstele”.

D. M. TZIGANOV

„Mi-am spus: Iată țara din care a pornit marele și neuitatul meu prieten George Enescu. E țara muzicii cum o denumește discipolul său Yehudi Menuhin”.

Sir John BARBIROLI

„Oedip înseamnă un important eveniment în istoria creației de operă a secolului XX... Este o foarte interesantă compoziție și ascultînd-o la București, mi-am amintit cu ce dragoste și interes ne-a cîntat-o la pian George Enescu cu prilejul primirii pe care compozitorii sovietici i-au făcut-o la Moscova”.

Aram HACIATURIAN

„În Franța, Enescu este considerat un compozitor universal. Să ascuți opera lui înseamnă enorm de mult”.

Nadia BOULANGER

fluier

Există o apă care trece prin sat
și se cheamă Tazlău și e mică,
există un om care trece prin sat,
se lovește de păsări, de fructe, de ploaie,
și cîntă la fiecare fereastră
înebunită de lună;
el mai cîntă și la plopii
care stau înșirați pe poteca
de pe creasta de cocoș a dealului
și la nunți, la nașteri, la doliu.
Există un om care ascultă satul,
care pune urechea pe șindrilă,
să audă țambalul ploilor, creșterea horelor,
sulița soarelui în inima umbrelor.

Orice ram luat de el în mînă
se face românescul fluier.

Ion ULMU

1. ■ George Enescu la Paris pe cînd avea numai 13 ani. 2. ■ La vîrsta cînd compune „Poema Romîna”. 3-4. ■ Facsimilul unei scrisori aflate la Tescani prin care marele artist își exprimă dorința de a se întoarce cît mai curînd în patrie. 5. ■ Împreună cu copilul Yehudi Menuhin. 6. ■ La concert. 7. ■ În aprilie 1946, înainte de plecarea spre Moscova.

Există acolo, în vechea casă în care locuia familia Rosetti-Tescanu, o bibliotecă impunătoare cu vreo 10.000 de volume cuprinzînd cărți de mare valoare, opere complete, rare ediții princeps. Această familie de cărturari avea legături strînse cu reprezentanții culturii înaintate și ai vieții politice progresiste românești din generația lui Vasile Alecsandri; era prietenă cu Mihail Kogălniceanu, rudă prin alianță cu filozoful Vasile Conta, care rămînea cu lunile la Tescani. Nu se ducea acolo o viață de lux și huzur; ba dimpotrivă, deși era o casă mare cu multe odăi, se trăia cumpătat și modest, într-o atmosferă de prețuire și entuziasm pentru marile bogății ale vieții spirituale, pentru frumusețile artei, culturii naționale și universale. Se puteau găsi acolo trei pianuri și un armoniu, multe și felurite note muzicale: de cameră, ale maestrilor preclasici și clasici, reducții ale operelor compozitorilor veacului XIX, simfonii în fel și chip de aranjamente — pentru pian la două miini, pentru pian și grupuri de instrumente. Registrele armoniului (ale orgii cum îi spuneau unii impropriu), aduceau în ansamblurile sonore coloratură și forță orchestrală.

Dar cine erau cei care făceau acolo muzică?

Gazda, Nellî (Alice) Rosetti-Tescanu știa să adune în juru-i muzicieni ca George Enescu, după cum am văzut, apoi bacăuanul Maximilian Costin, profesor și fost director al Conservatorului din Timișoara, care a studiat la Berlin, publicist și autor printre altele al volumelor „George Enescu. Date critice și biografice”, „Vioara, maestrul și arta ei” (care are și un capitol intitulat „Vioara în țara românească”) traducător al lucrării lui Berlioz „Simfonie lui Beethoven”, venea de asemenea, Mihail Jora și veneau și alții.

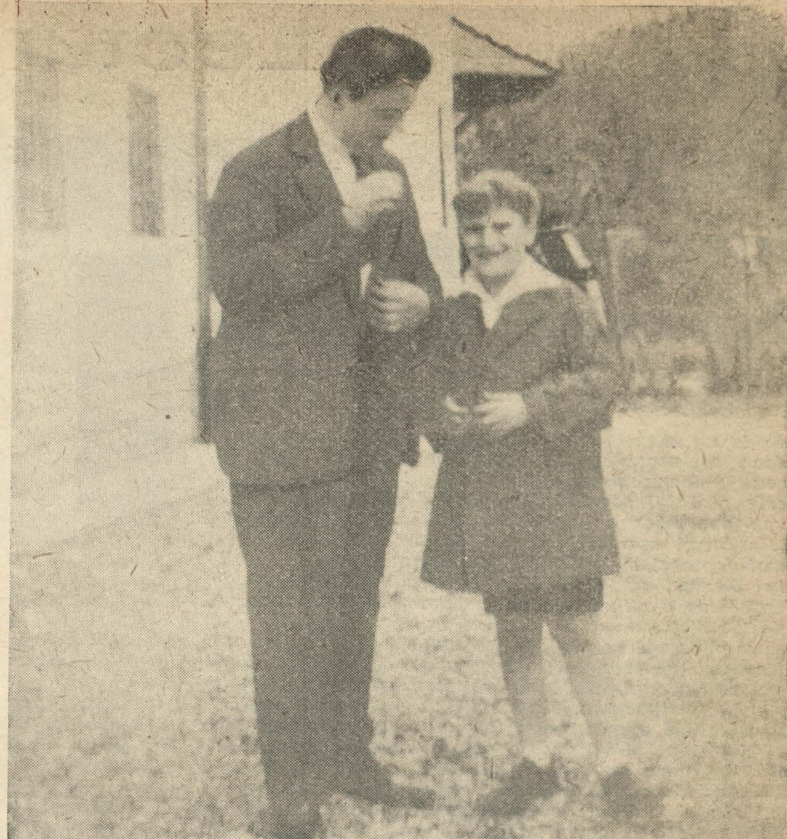
„Aș putea spune — mi-a relatat maestrul Jora — că fiecare din lucrările mele scrise pînă acum vreo

20 de ani se leagă mai mult sau mai puțin de Tescani”. Autorul schiței simfonice „Privești moldovenești”, a cărei primă parte se cheamă „Pe malul Tazlăului”, se ducea pînă acum vreo două decenii de 2—3 ori pe an la Tescani, începînd din perioada adolescenței.

În „Cuvînt pentru George Enescu”, care deschide volumul recent publicat de Academia Republicii Populare Romîne — Institutul de Istoria Artei și Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R., academicianul Mihail Jora scrie: „În ultimii ani, aducerile aminte despre George Enescu mă înconjoară insistente și harnice”. „Aici, sub cerul patriei sale, George Enescu îmi apare nu numai în scînteietoarele concerte, în care timbruri multiple de instrumente muzicale construiesc în suite și rapsodii, în sonate și simfonii — construiesc peste timp și spațiu, psiduoare și arcade sonore, demne să vorbească lumii despre noi și dorurile noastre. Dar e prezent în sala Ateneului, unde estrada pare a mai vibra încă, sub pașii săi; e prezent în vila de la Luminiș (de la Sinaia, n. n.) unde catifelele aurii par a păstra încă ecourile violinei și ale pianului său; e prezent în tremurul frunzelor pe aleea ploilor de la Tescani; e prezent în cîntecul țărănilor din Liveni, satul de baștină, și în talazurile molcome ale riurilor moldovenești”.

„Noi cei de aici te socotim pretutindeni prezent, iubite Maestre!

Timpul nu te îndepărtează de noi, ci te apropie, ca să te cunoaștem mai bine, ca să te iubim mai mult”.

5

6

7